L.12.975/1.

KONINKRIJK BELGIE.

ROYAUME DE BELGIQUE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, de 10e november 1977 door de Minister van Nederlandse Cultuur verzocht haar van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "houdende de minimum voorwaarden waaraan de verzekeringspolissen afgesloten door de landelijk georganiseerde sportverenigingen ter bescherming van hun leden moeten voldoen, als bedoeld in het decreet van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap dd. 2 maart 1977", heeft de 15e december 1977 het volgend advies gegeven :

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre de la Culture néerlandaise, le 10 novembre 1977, d'une demande d'avis sur un projet d'arrêté royal "déterminant les conditions minimales auxquelles doivent répondre les polices d'assurances conclues par les associations sportives organisées au niveau de la Communauté culturelle en vue de la protection de leurs affiliés, visées par le décret du Conseil culturel de la Communauté culturelle néerlandaise du 2 mars 1977", a donné le 15 décembre 1977 l'avis suivant :

Het ontwerp strekt tot de uitvoering van artikel 3, 9°, van het decreet van 2 maart 1977 houdende regeling van de erkenning en subsidiëring van de landelijk georganiseerde sportverenigingen. Naar luid van dit artikel bepaalt de Koning de minimale voorwaarden waaraan de verzekeringspolissen afgesloten door de sportverenigingen ter bescherming van hun leden moeten voldoen.

De verzekering waarin door het ontwerp wordt voorzien is dubbel. Het gaat enerzijds om een persoonlijke verzekering voor ongevallen en anderzijds om een verzekering dekkende de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van sommige personen voor de schade die zij aan derden zouden veroorzaken naar aanleiding van de uitoefening van de sportactiviteit. De mogelijkheid laatstgenoemde verplichting in te voeren kan worden afgeleid uit artikel 12, 5°, van bovenvernoemd decreet krachtens hetwelk in aanmerking komen voor subsidiëring de kosten die voortvloeien uit een verzekering die de burgerrechtelijke aansprakelijkheid dekt.

*

Met betrekking tot de personen ten voordele van wie de verzekering wordt afgesloten rijst een probleem van rechtsgrond. Uit de voorbereiding van het decreet blijkt dat in de oorspronkelijke tekst van het ontwerp van decreet (Cultuurraad Nederlandse Cultuurgemeenschap, Gedr. St. 1975-1976, nr. 159/1) een artikel 3, 10°, voorkwam, dat luidde als volgt :

.../...

"Sportverenigingen worden en blijven erkend onder de hiernavermelde voorwaarden :

...

10) De burgerrechtelijke aansprakelijkheid die krachtens de artikelen 1382 tot en met 1386 van het Burgerlijk Wetboek wegens alle lichamelijke en/of stoffelijke schade kan ten laste gelegd worden van de verenigingen, hun medewerkers en hun leden, door een verzekering laten dekken; voor de leden een verzekering afgesloten hebben tegen persoonlijke ongevallen die zich tijdens club- of verenigingsactiviteiten zouden kunnen voordoen.

Deze verzekeringen moeten ter goedkeuring van de Minister worden voorgelegd".

Uit deze oorspronkelijke tekst van het ontwerp-decreet blijkt :

1) dat door de verzekering moest worden gedekt de "burgerrechtelijke aansprakelijkheid ... van ... de verenigingen, hun medewerkers en hun leden";

2) dat in het voordeel van de leden een verzekering tegen persoonlijke ongevallen moest gesloten worden.

Tijdens de besprekingen in de Commissie (Cultuurraad Nederlandse Cultuurgemeenschap, Gedr. St. 1975-1976, nr. 159/8) werd de tekst gewijzigd en de nadruk gelegd op de persoonlijke verzekering (zie p. 17).

.../...

Op de oorspronkelijke tekst werden twee amendementen ingediend.

In het eerste amendement ingediend door de Heer DIEGENANT werd volgende tekst voorgesteld :

"De Koning bepaalt de minimale voorwaarden waaraan de verzekeringspolissen afgesloten door de sportverenigingen ter bescherming van hun leden, moeten voldoen" (Cultuurraad Nederlandse Cultuurgemeenschap, Gedr. St. 1975-1976, nr. 159/2).

In een tweede amendement ingediend door de Heer DE CLERCQ werd volgende tekst voorgesteld :

"De Koning bepaalt, na advies van de Hoge Raad, de minimale waarborgen van de verzekering, waarvan de sportbeoefenaars in geval van ernstig sportongeval, dienen te genieten" (Cultuurraad Nederlandse Cultuurgemeenschap, Gedr. St. 1975-1976, nr. 159/5).

Uiteindelijk werd door de Commissie de tekst van de Heer DIEGENANT overgenomen na toevoeging van de woorden "na advies van de Hoge Raad". Het is deze laatste tekst die artikel 3, 9°, van het decreet van 2 maart 1977 is geworden, hetwelk luidt als volgt :

"Sportverenigingen worden en blijven erkend onder de hiernavermelde algemene voorwaarden :

.../...

...

9° de Koning bepaalt, na advies van de Hoge Raad, de minimale voorwaarden waaraan de verzekeringspolissen, afgesloten door de sportverenigingen ter bescherming van hun leden moeten voldoen".

Volgens de tekst van het decreet heeft artikel 3, 9°, enkel betrekking op de bescherming van "leden" van de landelijk georganiseerde verenigingen. De bescherming van de vereniging zelf en van de medewerkers waarin het oorspronkelijk ontwerp voorzag, werd in de definitieve tekst weggelaten.

Kunnen principieel niet als "lid" van een landelijk georganiseerde sportvereniging beschouwd worden : de vereniging zelf en niet aangesloten personen. Zo het wenselijk kan zijn de verzekering tot hen te verruimen, dan kan het maar geschieden bij wijze van een vrijwillige verzekering die buiten het raam van het decreet valt. Voor een verplichte verzekering van die personen biedt het decreet geen rechtsgrond.

*

* *

ONDERZOEK VAN DE TEKST.

Artikel 2.

In zover de in het eerste lid onder 2°, 3° en 4° aangeduide personen "leden" zijn, is hun vermel-

.../...

ding overbodig. In het tegenovergestelde geval missen deze bepalingen rechtsgrond. In beide veronderstellingen dienen bedoelde bepalingen te worden geschrapt.

Vermits de in het eerste lid, 5°, 6°, en in het laatste lid van dat artikel vermelde personen als dusdanig geen leden van de vereniging zijn, missen die bepalingen wettelijke grondslag.

Hoewel het 5° in verband met het personeel rechtsgrond mist, verdient het toch speciale aandacht, omdat ook leden van de sportvereniging door de wettelijke verzekering tegen arbeidsongevallen kunnen beschermd worden. Klaarblijkelijk wordt in artikel 2, eerste lid, 5°, door de vermelding van de wettelijke verzekering voor arbeidsongevallen bedoeld : de weerslag op de "persoonlijke verzekering" van het feit dat een lichamelijk ongeval het karakter kan hebben van een arbeidsongeval. De wettelijke verzekering tegen arbeidsongevallen is in het stelsel van de wet van 10 april 1971 immers geen aansprakelijkheidsverzekering (zie M. FONTAINE, La réforme de l'assurance contre les accidents de travail en Belgique et la distinction entre assurances de choses et assurances de personnes, Etudes offertes à M. le Professeur A. BESSON, 1976, blz. 145 en volgende), doch een persoonlijke verzekering met indemnitair karakter. De bedoeling van de tekst in ontwerp schijnt te zijn, dat indien het slachtoffer recht heeft op vergoeding in uitvoering van de wet van 10 april 1971, hij geen

.../...

aanspraak kan maken op de vergoedingen waarin wordt voorzien door de persoonlijke verzekering. Indien het de bedoeling van de Regering is zulke beperking in te voeren voor wat betreft de persoonlijke verzekering van de leden, dan dient zulks uitdrukkelijk te worden bepaald.

Artikel 3.

Dit artikel kan logischer ingedeeld worden door eerst de basisdekking te vermelden waarop ieder gekwetst lid aanspraak kan maken, namelijk de persoonlijke verzekering, en pas daarna de aansprakelijkheidsverzekering die de verzekeraar enkel in geval van een fout van het lid gehouden is te betalen. Uit de tekst blijkt niet duidelijk of de verzekeraar van de vergoeding die hij aan het slachtoffer, lid van de vereniging, op grond van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid dient te betalen, het bedrag mag aftrekken dat hij aan het slachtoffer reeds heeft uitbetaald uit hoofde van de persoonlijke verzekering. Het artikel bepaalt ook niet duidelijk of er al dan niet cumulatie is tussen beide vergoedingen en, indien er geen cumulatie is, of er al dan niet subrogatie is. Men verduidelijke de juiste bedoeling van de Regering in de tekst. Onder dit voorbehoud wordt artikel 3 verder onderzocht.

.../...

1. Burgerrechtelijke aansprakelijkheid.

Alinea 1.

Blijkbaar gaat het om een minimum dekking. Dit worde best verduidelijkt in de tekst. Ook preciseere men de juiste draagwijdte van deze dekking : per slachtoffer, per schadegeval of per jaar.

Alinea's 2, 4 en 5.

Genomen in de betekenis die hij in het verzekeringsrecht gebruikelijk heeft, wijst de term "verzekering van burgerrechtelijke aansprakelijkheid" op de overeenkomst waarbij de verzekeraar zich verbindt in te staan voor de schade die aan een derde is berokkend door de persoon tot wiens ontlasting het verzekeringscontract wordt afgesloten.

Naar aanleiding of ter gelegenheid van de uitoefening van sportactiviteiten kunnen de leden van een sportvereniging aan derden schade toebrengen waarvoor zij tot schadeloosstelling zijn gehouden. Het is tot hunner bescherming dat de sportvereniging wordt verplicht een verzekering tot dekking van dat risico af te sluiten. Het bepaalde in artikel 3, 9°, en in artikel 12, 5°, van het decreet van 2 maart 1977 laat die interpretatie toe.

In de onderverdeling "burgerlijke aansprakelijkheid" wordt in de alinea's 2, 4 en 5 evenwel melding gemaakt van risico's waarbij de aansprakelijkheid van de leden niet betrokken is. Zodanige ver-

.../...

zekering kan in bepaalde gevallen wel voordelig uitvallen voor de leden die slachtoffer zijn, maar is geen bescherming die kan worden ondergebracht onder het begrip van burgerrechtelijke aansprakelijkheid in de betekenis welke die uitdrukking in het verzekeringsrecht gebruikelijk heeft. Omdat noch decreet, noch parlementaire voorbereiding een andere dan de gebruikelijke betekenis toelaten, moet het bepaalde in de alinea's 2, 4 en 5 als zonder rechtsgrond zijnde uit het ontwerp worden weggelaten.

Alinea 3.

Men schrijve "burgerrechtelijke aansprakelijkheidsverzekering" in plaats van "burgerlijke aansprakelijkheid".

In verband met deze verzekering kan men zich afvragen of een leemte niet moet worden aangevuld. In het huidig stelsel (wet van 11 juni 1874 op de verzekeringen) is de zware fout een reden van rechtsverval : de verzekeraar moet niet betalen. Sportongevallen zijn soms te wijten aan de zware zelfs opzettelijke fout van een speler. Is het niet aangewezen dat de polis een rechtstreekse vordering van het slachtoffer tegen de verzekeraar zou inhouden, zodat de gevolgen van de zware fout en van de opzettelijke fout door deze laatste zouden gedragen worden ?

.../...

2. Persoonlijke verzekering.

Met betrekking tot de waarborgen waarin de polissen voor persoonlijke verzekering moeten voorzien, maakt het ontwerp een onderscheid naargelang van overlijden, bestendige invaliditeit en tijdelijke werkonbekwaamheid gedurende 365 werkdagen.

Invaliditeit wijst op een aantasting van de fysische integriteit, werkonbekwaamheid op het gevolg daarvan op het arbeidsvermogen. Invaliditeit kan dus niet zonder meer tegenover of naast werkonbekwaamheid worden vermeld.

In de arbeidsongevallenwetgeving wordt een onderscheid gemaakt tussen blijvende arbeidsongeschiktheid, die geheel of gedeeltelijk kan zijn, en tijdelijke arbeidsongeschiktheid, die eveneens geheel of gedeeltelijk kan zijn. Het behoort aan de Regering te oordelen welke toestanden voor de persoonlijke verzekering in aanmerking komen en de tekst dienovereenkomstig te redigeren.

In het geval van "tijdelijke werkonbekwaamheid gedurende 365 werkdagen" voorziet het ontwerp in een dagvergoeding "voor zover er loonverlies is en na tegemoetkoming van het R.I.Z.I.V.". De term "loonverlies" lijkt te eng omdat de verzekerde niet noodzakelijk de hoedanigheid van werknemer heeft. Beter ware : "verlies van beroepsinkomen".

.../...

Ook de woorden "en na tegemoetkoming van het R.I.Z.I.V." zijn onvoldoende duidelijk. Zij laten niet toe uit te maken of de dagvergoeding vervangend is dan wel cumulatief met de vergoeding die krachtens de wetgeving op de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering wordt uitgekeerd. Voor het overige ware het verkieslijk de uitdrukking "tegemoetkoming van het R.I.Z.I.V." te vervangen door de meer adekwate omschrijving "uitkering wegens arbeidsongeschiktheid krachtens de wetgeving op de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering".

Volledigheidshalve mag hier vermeld worden dat naar luid van artikel 70, § 3, van de wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering, de toekenning van de in de wet bedoelde prestaties ontzegd is "in de gevallen van schade voortspruitende uit een ongeval overkomen naar aanleiding van een lichaamsoefening tijdens een sportcompetitie of -exhibitie waarvoor de inrichter toegangsgeld ontvangt en waarvoor de deelnemers in om het even welke vorm een bezoldiging ontvangen".

De opmerking betreffende de al dan niet vervangende aard van de uitkeringen wegens invaliditeit, geldt uiteraard eveneens voor de terugbetalingen wegens geneeskundige verstrekkingen waarvan sprake onder d).

.../...

Met "medische zorgen" zijn bedoeld, aldus de gemachtigde ambtenaar, de geneeskundige verstrekkingen waarvan de Koning ter uitvoering van genoemde wet van 9 augustus 1963 de nomenclatuur heeft opgesteld. Aldus zouden zij bevatten elke vorm van verzorging, zowel preventieve als curatieve, die voor het behoud of voor het herstel van de gezondheid nodig is, als daar zijn de geneeskundige hulp, de farmaceutische verstrekkingen, de prothesen, de ziekenhuisverpleging, de revalidatie en de herscholing.

De vraag mag gesteld worden of het geen aanbeveling verdient dat in de tekst van het ontwerp nader te verduidelijken.

In de verdere tekst van artikel 3 waren de woorden "tijdens verplaatsingen te voet of met gelijk welk vervoermiddel : met een publiek vervoermiddel, met eigen vervoermiddel, zoals fiets, auto, bromfiets", die aan de tekst niets toevoegen, beter geschrapt; zij kunnen de indruk wekken dat de opsomming limitatief is, wat niet de bedoeling is van de Regering.

Ten slotte wordt onder artikel 3 nog bepaald dat de verzekering ook geldt voor spierletsels, verstikking, verdrinking, vergiftiging, beten van insecten en ongevallen door aanslagen.

.../...

Het ware beter te stellen dat bedoelde risico's niet uit de verzekering mogen gesloten worden.

*
* *

Uit wat voorafgaat blijkt dat het ontwerp grondig dient te worden herwerkt.

Le projet a pour objet d'exécuter l'article 3, 9°, du décret du 2 mars 1977 portant agréation et admission aux subventions des associations sportives organisées au niveau de la communauté culturelle. Aux termes de cet article, le Roi détermine les conditions minimales auxquelles doivent répondre les polices d'assurance conclues par les associations sportives en vue de la protection de leurs affiliés.

L'assurance prévue par le projet est double. Il s'agit, d'une part, d'une assurance personnelle contre les accidents et, d'autre part, d'une assurance couvrant la responsabilité civile de certaines personnes pour les dommages qu'elles pourraient causer à des tiers dans l'exercice de l'activité sportive. La possibilité d'imposer cette dernière obligation se déduit de l'article 12, 5°, du décret précité, en vertu duquel les frais résultant de l'obligation de souscrire une assurance couvrant la responsabilité civile peuvent faire l'objet de subventions.

*

Un problème de fondement légal se pose en ce qui concerne les personnes en faveur desquelles l'assurance est souscrite. Il ressort des travaux préparatoires du décret que le texte primitif du projet de décret (Conseil culturel de la communauté néerlandaise, session 1975-1976, nr. 159/1) comportait un article 3, 10°, rédigé comme suit :

"Sportverenigingen worden en blijven erkend onder de hierna vermelde voorwaarden :

.../...

...

10) De burgerrechtelijke aansprakelijkheid die krachtens de artikelen 1382 tot en met 1386 van het Burgerlijk Wetboek wegens alle lichamelijke en/of stoffelijke schade kan ten laste gelegd worden van de verenigingen, hun medewerkers en hun leden, door een verzekering laten dekken; voor de leden een verzekering afgesloten hebben tegen persoonlijke ongevallen die zich tijdens club- of verenigingsactiviteiten zouden kunnen voordoen.

Deze verzekeringen moeten ter goedkeuring van de Minister worden voorgelegd".

Il résulte de ce texte primitif du projet de décret

1) que l'assurance devait couvrir la responsabilité civile des associations, de leurs collaborateurs et de leurs membres;

2) qu'une assurance contre les accidents personnels devait être souscrite au profit des membres.

Au cours de la discussion en Commission (Conseil culturel communauté néerlandaise, session 1975-1976, n° 159/8), ce texte a été modifié de manière à mettre l'accent sur l'assurance personnelle (voir p. 17).

Deux amendements furent proposés au texte primitif.

Le premier, déposé par Monsieur DIEGENANT, proposait le texte suivant :

"De Koning bepaalt de minimale voorwaarden waaraan de verzekeringspolissen afgesloten door de sportverenigingen ter bescherming van hun leden moeten voldoen" (Conseil culturel communauté néerlandaise, session 1975-1976, n° 159/2).

.../...

Le second amendement, émanant de Monsieur DE CLERCQ, proposait d'écrire :

"De Koning bepaalt, na advies van de Hoge Raad, de minimale waarborgen van de verzekering, waarvan de sportbeoefenaars in geval van ernstig sportongeval, dienen te genieten" (Conseil culturel communauté néerlandaise, session 1975-1976, n° 159/5).

La Commission a finalement retenu le texte de Monsieu DIEGENANT, en ajoutant les mots "na advies van de Hoge Raad". Ce dernier texte est devenu l'article 3, 9°, du décret du 2 mars 1977, qui s'énonce comme suit :

"Les associations sportives seront agréées et le resteront aux conditions générales suivantes :

...

9° Le Roi déterminera, sur avis du Conseil supérieur, les conditions minimales auxquelles doivent répondre les polices d'assurance conclues par les associations sportives en vue de la protection de leurs affiliés".

Selon le texte du décret, l'article 3, 9°, ne vise donc que la protection des seuls "membres" des associations organisées au niveau de la communauté culturelle. La protection de l'association même et de ses collaborateurs, prévue par le projet initial, a été abandonnée dans le texte définitif

.../...

Ne peuvent, en principe, être considérées comme "membres" d'une association sportive organisée au niveau de la communauté culturelle ni l'association même ni des personnes qui n'y sont pas affiliées. L'extension de l'assurance à celles-ci, pour souhaitable qu'elle puisse être, ne peut toutefois se faire que par la voie d'une assurance libre, qui déborde le cadre du décret. L'assurance obligatoire de ces personnes ne trouve dans le décret aucun fondement légal.

*

* *

EXAMEN DU TEXTE.

Article 2.

Dans la mesure où les personnes visées à l'alinéa 1er, 2°, 3° et 4° ont la qualité de "membre" de l'association il est superflu de les mentionner. Dans le cas contraire, ce dispositions manquent de fondement légal. Dans l'une comme dans l'autre hypothèse, elles doivent être supprimées.

Les personnes visées à l'alinéa 1er, 5°, 6° et à l'alinéa dernier de cet article n'étant pas, comme telles, membres de l'association, les dispositions en question manque elles aussi, de fondement légal.

La disposition du 5°, relative au personnel, bien qu'elle soit dépourvue de fondement légal, n'en retient pas moins l'attention spéciale du Conseil d'Etat en raison du fai que certains membres de l'association sportive peuvent aussi être protégés par l'assurance légale contre les accidents du travail. La mention, à l'article 2, alinéa 1er, 5°, de

.../...

l'assurance légale contre les accidents du travail vise sans doute la répercussion qu'entraîne pour "l'assurance personnelle" la circonstance qu'un accident corporel peut revêtir le caractère d'un accident du travail. L'assurance légale contre les accidents du travail, dans le système de la loi du 10 avril 1971, n'est pas, en effet, une assurance responsabilité (voir M. FONTAINE, La réforme de l'assurance contre les accidents du travail en Belgique et la distinction entre assurances de choses et assurances de personnes, Etudes offertes à M. le Professeur A. BESSON, 1976, p. 145 et suivantes), mais une assurance personnelle à caractère indemnitaire. Le texte du projet semble vouloir exclure que la victime qui possède un droit à indemnité en application de la loi du 10 avril 1971 puisse prétendre aux indemnités prévues par l'assurance personnelle. Si le Gouvernement entend effectivement apporter une telle restriction à l'assurance personnelle des membres, une disposition expresse s'impose.

Article 3.

La subdivision de cet article serait plus logique s'il était d'abord fait mention de la couverture de base à laquelle tout membre blessé est en droit de prétendre, à savoir l'assurance personnelle, et seulement ensuite de l'assurance responsabilité, où l'assureur n'est tenu à paiement que s'il y a eu faute dans le chef de ce membre. Il ne ressort pas clairement du texte si l'assureur peut déduire du montant de l'indemnité qu'il doit servir à la victime, membre de l'association, sur base de la responsabilité civile, le montant qu'il lui a déjà payé au titre de l'assurance personnelle. Il ne se dégage pas non plus avec clarté du texte de l'article si les deux indemnités peuvent être cumulées ni, dans la négative, s'il y a subrogation ou non.

.../...

Le Gouvernement devrait préciser dans le texte quelles sont, à cet égard, ses intentions exactes. C'est sous cette réserve qu'est poursuivi l'examen de l'article 3.

1. Responsabilité civile.

Alinéa 1er.

Il s'agit apparemment d'une couverture minimale. Le texte devrait le préciser. Il devrait aussi préciser la portée de cette couverture : par victime, par sinistre ou par année.

Alinéas 2, 4 et 5.

Dans l'acception qui lui est généralement donnée dans le droit des assurances, le terme "assurance responsabilité civile" désigne le contrat par lequel l'assureur s'engage à répondre du dommage causé à un tiers par la personne à décharge de laquelle le contrat d'assurance est conclu.

Il peut arriver qu'à l'occasion de la pratique d'activités sportives les membres d'une association sportive causent à des tiers un dommage en raison duquel ils sont tenus à réparation. C'est en vue de la protection de ces membres qu'est imposée à l'association sportive l'obligation de souscrire une assurance couvrant ce risque. Les dispositions de l'article 3, 9°, et de l'article 12, 5°, du décret du 2 mars 1977 autorisent cette interprétation..

.../...

Les alinéas 2, 4 et 5 font toutefois état, sous la rubrique "responsabilité civile", de certains risques qui n'engagent pas la responsabilité des membres. Bien que, dans certains cas, elle puisse se révéler avantageuse pour les membres victimes, une telle assurance ne constitue pas un régime de protection qui puisse se rattacher à la notion de responsabilité civile au sens qu'il est d'usage d'attribuer à ces termes dans le droit des assurances. Etant donné que ni le décret même ni les travaux parlementaires n'autorisent d'autre acception que l'acception usuelle, les dispositions des alinéas 2, 4 et 5 doivent être écartées du projet à défaut de fondement légal.

Alinéa 3.

Il conviendrait d'écrire "assurance responsabilité civile" au lieu de "responsabilité civile".

Il est permis de se demander, à propos de cette assurance, si le projet ne présente pas une lacune qu'il importe de combler. Dans le système actuel (loi du 11 juin 1874 sur les assurances), la faute grave constitue une cause de forclusion : l'assureur n'est pas tenu à paiement. Or, les accidents sportifs sont quelquefois imputables à une faute grave, voie intentionnelle, de la part d'un joueur. Ne faudrait il pas que la police d'assurance comporte une action directe de la victime contre l'assureur de sorte que les conséquences de la faute grave ou de la faute intentionnelle n'en soient pas moins supportées par celui-ci ?

.../...

2. Assurance personnelle.

En ce qui concerne les garanties que doivent comporter les polices de l'assurance personnelle, le projet distingue selon qu'il s'agit d'un cas de décès, d'un cas d'invalidité permanente ou d'un cas d'incapacité de travail temporaire pendant 365 jours.

L'invalidité désigne l'atteinte à l'intégrité physique; l'incapacité de travail désigne sa répercussion sur la capacité de travail. L'invalidité ne peut dès lors pas être purement et simplement opposée ou juxtaposée à l'incapacité de travail.

La législation sur les accidents du travail établi une distinction entre l'incapacité de travail permanente et l'incapacité de travail temporaire, qui peuvent, toutes les deux, être soit totales soit partielles. Il appartient au Gouvernement d'apprécier quelles sont les situations à retenir pour l'assurance personnelle et de rédiger le texte en conséquence.

En cas d'"incapacité de travail temporaire pendant 365 jours", le projet prévoit une indemnité journalière "pour autant qu'il y ait perte de rémunération et après intervention de l'O.N.S.S.". Les termes "perte de rémunération" paraissent trop restreints, l'assuré n'ayant pas nécessairement la qualité de travailleur salarié. Il vaudrait mieux écrire : "perte de revenus professionnels".

.../...

Les termes "après intervention de l'O.N.S.S.", manquent, eux aussi, de précision. Ils ne permettent pas de déterminer si l'indemnité journalière présente soit un caractère de substitution soit un caractère cumulatif par rapport à l'indemnité servie en vertu de la législation sur l'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité. Pour le surplus, il serait préférable de remplacer l'expression "intervention de l'O.N.S.S." par la formule, plus adéquate, de "prestation du chef d'incapacité de travail servie en vertu de la législation sur l'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité".

Pour être complet, il y a lieu de signaler qu'aux termes de l'article 70, § 3, de la loi du 9 août 1963 instituant et organisant un régime d'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité, l'octroi des prestations prévues par la loi est refusé "pour les dommages trouvant leur source dans un accident survenu à l'occasion d'un exercice physique pratiqué au cours d'une compétition ou exhibition sportive pour lesquelles l'organisateur perçoit un droit d'entrée et pour lesquelles les participants reçoivent une rémunération sous quelque forme que ce soit".

L'observation faite ci-dessus concernant le caractère de substitution ou le caractère cumulatif des indemnités pour cause d'invalidité s'applique aussi, de toute évidence, aux remboursements du chef de soins médicaux visés au d).

Selon le fonctionnaire délégué, les "soins médicaux doivent s'entendre des prestations de santé dont le Roi a établi la nomenclature en exécution de la susdite loi du 9 août 1963. Ils comprendraient donc toute forme de soins,

.../...

tant préventifs que curatifs, nécessaires à la conservation et au rétablissement de la santé, tels que les soins médicaux, les prestations pharmaceutiques, les prothèses, l'hospitalisation, la rééducation et la réadaptation professionnelle.

La question se pose de savoir s'il ne se recommande pas de mieux préciser tous ces points dans le texte même du projet ?

Il est préférable de supprimer dans la suite de l'article 3, les mots "au cours de déplacements à pied ou au moyen de tout véhicule : moyen de transport public, véhicule propre tel que : bicyclette, auto, vélomoteur", qui n'ajoutent rien au texte; ces mots peuvent faire croire que l'énumération est limitative alors que dans la pensée du Gouvernement, elle ne l'est pas.

Enfin, l'article 3 dispose que l'assurance couvrira aussi les lésions musculaires, l'asphyxie, la noyade, l'empoisonnement et les morsures d'insectes ainsi que les accidents résultant d'attentats. Il vaudrait mieux disposer que ces risques ne peuvent pas être exclus de l'assurance.

*

* *

Il résulte de tout ce qui précède que le projet doit être sérieusement remanié.

---

kamer was samengesteld uit	La chambre était composée de
heren : Ch. SMOLDERS,	kamervoorzitter,
sieurs :	président de chambre,
H. COREMANS,	staatsraden,
A. VANDER STICHELE,	conseillers d'Etat,
J. LIMPENS,	bijzitters van de afdeling wetgeving,
S. FREDERICQ,	assesseurs de la section de législation,
R. VAN HAECKE,	hoofdgriffier.
	greffier en chef.

De overeenstemming tussen de derlandse en de Franse tekst rd nagezien onder toezicht van H. A. VANDER STICHELE.
Het verslag werd uitgebracht door de H. M. GROMMEN, eerste diteur.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. A. VANDER STICHELE.
Le rapport a été présenté par M. M. GROMMEN, premier auditeur.

E GRIFFIER - LE GREFFIER, DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

R. VAN HAECKE. Ch. SMOLDERS.